

Redacția

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 14

TELEFON 124

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ZIAR SĂPTĂMÂNAL INDEPENDENT

Abonament:

Pe un an Lei 120.—

Pe 1/2 an „ 60.—

Pe 1/4 an „ 35.—

Anunțurile se primesc după tarif.

Manuscrisele nu se înapoiază.

Un exemplar 2 Lei.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

În străinătate un exemplar 3 Lei.

Răvaș

Redeschiderea Universității
în Cluj.

Duminecă a avut loc solemnitatea redeschiderii Universității în Cluj, în prezența autorităților școlare, administrative și militare și unui numeros public, alegându-se rector dl N. Bănescu, iar decani d-nii R. Boilă, N. Drăgan, Bratu și Gane. „Anumita presă”, însă reprezentată prin ziarele pretinse a fi românești, ca: „Adevărul”, „Dimineața”, „Lupta”, „Aurora”, etc., nici cu această ocazie n'a ezitat să atace mereu studențimea română, continuându-și politica subversivă anti-românească. „Anumita presă” a destructivilor, continuându-și politica subversivă anti-românească, să știe, că nu va contribui prin încercările de-a compromite mișcările naționale române, decât la încurajarea pornirii acestor mișcări contra tuturor elementelor de specie „anumitei prese”!

Anumita presă și comploturile.

Anumita presă și acuma se ocupă intensiv cu „complotul fascist și anti-român”, dându-i foarte mare importanță, prezentându-o, ca o „încercare compromițătoare pentru prestigiul și consolidarea țării”. În schimb de marele complot comunist, descoperit la Sibiu, se ocupă foarte puțin, și evită să publice constatările, că unii organizatori ai complotului comunist au avut legături cu Rakovsky, tovarășul și intimul prieten al „patrioților” dela anumita presă reprezentată prin „Adevărul”, „Dimineața”, „Aurora”, „Lupta”, „Presă”, etc. Reprezentanților acestei anumite prese, evident nu le convine descoperirea complotului comunist, pentru că în acest complot este vorba de tovarășii lor, conduși de faimosul Rakovsky, care unelțește din Rusia contra consolidării României, în care a devenit cine este azi. Prin urmare ezitarea anumitei prese în înregistrarea complotului comunist, nu ne dovedește altceva, decât, că reprezentanții anumitei prese conspiră cu organizatorii complotului comunist, menit să propage ocuparea României de către Rakovsky, Troțki și Lenin, ai căror tovarășii sunt împreună cu complotiștii comuniști arestați la Sibiu, etc.

Emigrarea românilor.

Autoritățile române refuză să dea șapapoarte românilor, cari vreau să plece în America, etc. pentru a-și asigura mijloacele necesare de trai, deși țara lor români muncitori nu-și pot procura aceste mijloace, din cauza reținerilor. În schimb însă autoritățile trebui să-i sprijinească pe acești români, ca să nu fie nevoiți să emigreze în România. Doar avem destui veterici și alți tolerați cărora le putem ce și trebuie chiar să le facem, pașport. Și mai avem întreprinderi desle, în cari trebuie să le facem loc românilor în primul rând, pentru că numai români ne pot fi garanți în privința asigurării integrității și siguranței României!

V. I. Moldovan

Chestia remanierii guvernului

— Impresia produsă în Ardeal. —

Guvernul după cum se știe s'a remaniat în forma, pe care am publicat-o, cu puține modificări înființându-și și câteva secretariate de stat. Remanieră însă s'a făcut cu mari greutate, pentru că erau foarte mulți pretendenți la departamente, dar cu toate acestea s'a putut ajunge la o soluție, d. general Văitoianu trecând dela interne la comunicații în locul dlui general Moșoiu, care a luat în primire lucrările publice dela d. Cosma, eșit din guvern. Dl I. Brătianu a luat internele, asociindu-și ca subsecretari de stat la acel departament pe dnii George Tătărescu deputat și Richard Franasovici, fost secretar general. D. Tankred Constantinescu, directorul general al C. F. R. a fost numit la ministerul industriei, în locul dlui V. Sassu. D. Al. Lepădatu la ministerul cultelor și artelor, în locul dlui C. Banu. D. G. Mărzescu a trecut dela ministerul muncii la justiție, în locul dlui I. Th. Florescu. Ministerul muncii, sănătății publice și ocrotirilor sociale a fost scindat, ministru al muncii și cooperăției devenind d. N. Chirculescu, iar al sănătății publice și ocrotirilor sociale, d. N. N. Săveanu. Au rămas la departamentele pe cari le-au condus, dnii Al. Constantinescu la domenii, I. G. Duca la externe, Vintilă Brătianu la finanțe, dr. C. Angheliescu la instrucțiunea publică și general G. Mărdărescu la război. Dnii I. Inuleț și I. Nistor au rămas miniștri de stat, fără portofoliu.

În aceste împrejurări d. I. Brătianu a învins greutățile pe cari le-a întâmpinat în remanieră guvernului.

Remanieră s'a comentat în diferite forme prin ziare, după nuanța și interesul fiecărui ziar, încât, ca ziar independent românesc, noi ne simțim datorii a lămuri opinia publică exclusiv din punct de vedere românesc, fără vre-un interes de partid sau grupare politică.

Ardelenii au primit cu satisfacție știrea, că la remanieră guvernului s'au avut în vedere și interesele ardeleni,

menținându-se dl general Moșoiu ca ardelean în guvern și numindu-se ministru dl Lepădatu, un istorician ardelean, care cunoaște foarte bine interesele ardelenilor, la a căror validitate are datoria să contribuie. Trecearea dlui Mărzescu la Ministerul de Justiție însă

nu convine în special românilor adevărați, cari luptă contra streinilor pentru validitatea românilor,

având în vedere, că dl Mărzescu, după cum am anunțat în numărul precedent, a făcut declarații, cari

încurajază acțiunea streinilor contra mișcărilor naționale române.

Dl I. Brătianu, însă luând în primire Ministerul Internelor, pare a fi o ga-

ranță, că departamentul internelor, care este de cea mai mare importanță pentru viața socială internă,

va sprijini interesele naționale ale românilor,

căutând să asigure validitatea intereselor naționale contra intereselor și uneltirilor subversive ale streinilor.

Stânjenirea propagandei naționale

Români, cari fac propagandă românească în România, sunt arestați ca și în Ungaria.

În Cluj au fost arestați săptămâna trecută câțiva români pentru propagandă națională. Câțeva ziare neromâne cu această ocazie și-au exprimat bucuria, văzând, că românii, cari fac propagandă românească, în interesul neamului nostru, sunt arestați și împiedicați în continuarea politicii naționale, ca și când erau în Ungaria. Prin astfel de arestări nu se contribuie, decât la încurajarea uneltirilor subversive ale neromânilor.

Guvernul are datoria să ia dispoziții, ca românii să nu mai fie arestați pentru propaganda românească și în România-Mare, cum erau în Ungaria, având în vedere, că propaganda românească se desfășoară în interesul validității neamului românesc!

Martirul Rosenthal

Ziarele streine, cari apar în limba română au făcut și fac mare răvnă în jurul aferului particular Bacaloglu-Rosenthal, căutând să-l compromită pe avocatul Bacaloglu, care s'a răzbunat asupra calomniatorului sorei sale și căutând să-l prezinte publicului pe Rosenthal, ca un martir al — presei libere. Ziarele pretinse a fi românești nu s'au mulțumit cu atât, ci au căutat să-i facă editorului lor și reclamă, anunțând cu litere mari, că „M. S. Regele i-a conferit „ziaristului” Rosenthal din București crucea comemorativă pentru meritele pe care și-le-a câștigat în război”.

Prin această știre coadele de topor streine intereselor românești, au căutat să demonstreze, că M. S. Regele i-ar fi conferit crucea comemorativă „eroului” Rosenthal, ca să-și arate indignarea asupra „atentatului” săvârșit contra „distinsului român” Rosenthal, deși acest atentat n'a fost, decât o răsunare personală și nu era îndreptată contra libertății presei, în special române, după cum susțin amicii plătiți ai „martirului” Rosenthal.

Publicul în tot cazul să nu se lase sedus nici în privința decorării „victimei presei” pentru că Rosenthal n'a primit altceva, decât crucea comemorativă, pe care toți soldații o primiseră, întrucât au luat parte în războiul din 1916—18. Și această cruce nu i-a fost conferită acuma, ci în 7 Iulie 1918, după cum se poate constata prin decretul Nr. 1744, prin care i-s'a conferit.

Inființarea partidului economic

Congresul „Sfatului Negustoresc” caută să apere interesele economice ale organizațiilor economice prin Parlament. Întrunirea „Sfatului Negustoresc” în Cluj.

Un important eveniment ni-se semnalează prin organizarea congresului Sfatului Negustoresc, care va avea loc în 26 Noembrie în București și care se va ocupa cu ideea înființării unui partid economic pentru a apăra prin Parlament interesele industriașilor și comercianților. Ideea aceasta a fost lansată de câțiva comercianți neromâni din Timișoara și propusă și „Sfatului Negustoresc”, care se va ocupa cu această idee în congresul general, în vederea cărui se fac mari pregătiri. În Cluj încă este în curs pregătirea congresului, în al cărei scop „Sfatul Negustoresc” din Cluj va avea o adunare în 11 Noembrie, pentru a asigura reușita congresului general, care va combate toate chestiile nefavorabile comercianților. „Sfatul Negustoresc” în acest scop a făcut apel la comercianți, ca fiecare să-și prezinte dovezile referitoare la pedepsele, pe cari le consideră ilegale și la impozitelor exagerate, cari li-s'au stabilit în mod ilegal, precum și la alte chestii nefavorabile comerțului, a cărui libertate se va susține în congresul general.

Dintre toate problemele stabilite în ordinea de zi însă cea a înființării partidului economic pare a fi mai iluzorie, fiindcă înființarea partidului economic n'ar contribui, decât la provocarea unei lupte a consumatorilor salariați, contra comercianților, dându-se imbold luptei proletarietului contra capitalismului.

Anomaliile dela Siguranță

Rezultatul anchetei întreprinse la Serviciul de Siguranță în Cluj.

Ancheta întreprinsă în chestia anomaliilor petrecute la Serviciul de Siguranță în Cluj, s'a încheiat demult, dar rezultatul n'a fost încă publicat. Cu toate acestea însă rezultatul se poate presupune în urma transferărilor întreprinse, cari însă nu pot fi considerate ca pedepse exemplare pentru că vinovații, nu sunt astfel împiedicați să nu-și continue abuzurile în alte locuri, unde au fost transferați. Întrucât au fost însă mai mulți transferați dela Serviciul din Cluj, nu se știe nici atât, cari au fost din pedeapsă transferați. Dintre aceștia dl Ghica a fost transferat la Galați, comisarul Costescu la Pitești, iar Fotescu la Bălți (Basarabia) numindu-se șef provizoriu la Serviciul în Cluj dl Vlad, fost șef de serviciu în Sighișoara și Dej. Sperăm însă că se va comunica rezultatul anchetei întreg și oficios.

Programul destructivilor

— Scopul uneltirilor subversive ale destructivilor —

Uneltirile subversive ale elementelor destructive ocupă foarte intensiv opinia publică, încât aproape în fiecare stat se fac cercetări diverse, pentru a afla câte ceva din uneltirile acestor elemente distructive, cari

lucrează subversiv, în întineric, contra intereselor diferitelor state.

Astfel un american, care a studiat intensiv uneltirile subversive ale elementelor distructive, cari în majoritate sunt evrei, a rezumat programul uneltirilor destructivilor pentru a lămuri opinia publică asupra activității acestor elemente. Rezumatul, care s'a publicat și în franțuzește (C. Cf. Mgr. Jouin „Le Péril Judeo-Maconnique. — Protocols des Sages de Sion“, ed. V. Paris 1923,) cuprinde următoarele puncte esențiale din programul destructivilor:

1. *Gvernul național al fiecărui stat ne-jidovesc, va trebui să fie distrus, provocând revoluții interne prin ațâțarea la ură de clasă, prin sforțări făcătoare spre a obține mai multă libertate și privilegii pentru anumite clase ale poporului, servindu-se de cuvintele: libertate, egalitate, fraternitate, spre a atrage pe proști în capcană, iar în realitate spre a câștiga aderenți la cauza jidovească*

2. Toate răsboaiele trebuie să aibă de acum înainte o bază economică; nu va fi permis de a câștiga prin război avantajii teritoriale, ceea ce va aduce stăpânirea jidanilor asupra bogățiilor, cari sunt factori decisivi ai războaielor.

3. Drepturile internaționale ale jidanilor vor fi întărite în paguba drepturilor naționale ale diferitelor popoare nejidănești.

4. Statele nejidănești vor fi slăbite și mai mult prin incurajarea dată măsurilor politice false sau contradictorii, precum și obținând o influență secretă asupra actelor funcționarilor publici, apoi manipulând presa și suprimând treptat-treptat libertatea cuvântului.

5. Autoritatea guvernelor unde predomină liberalismul va fi subminată prin distrugerea religiei nejidovești, căci religia este forța conservatoare și morală, care sprijină guvernele naționale.

6. Spre a învinge rezistența statelor, care nu vor fi dispuse să se supună puterii jidovești, (politica lui Israel) va trebui să se recurgă fără șovăire la violență, la viclenie, la prefăcătorie, la venalitate, la fraudă, la trădare, la deposedarea altuia de bunurile lui.

7. Distrugerea structurii sociale și economice a statelor creștine se va săvârși prin distrugerea prosperității industriale introducând speculațiunea și grevele fără sfârșit, cari vor arunca în stradă masele de muncitori, făcând să se ridice în mod artificial salariile, ceea ce va avea ca rezultat să scumpească tot mai mult viața și în fine să producă o criză economică generală, și să organizeze sistemele financiare. Puterea financiară a diferitelor state nejidănești va fi astfel săpată pe de desupt, împingându-le să se

suprîncarce cu împrumuturi externe și interne în proporții tot mai mari, până vor ajunge la faliment.

8. Peste haosul social și politic creat prin aceste diverse mijloace va fi ridicată în mod treptat dictatura jidovească, mai cu seamă prin teribila putere ce au jidanii de a controla presa și mișcarea revoluționară jidovească.

9. În perioada de tranziție între guvernarea nejidovească și aceea a jidanilor în fiecare stat va fi o guvernare secretă a jidanilor obținută prin stăpânirea presei, prin rătăcirea opiniei publice, prin teroarea în masă, prin slăbirea inițiativei nejidănești, prin direcția falsă dată educației și prin discordia ce se va semăna între nejidani.

Reorganizarea Operei din Cluj

— Decorurile și salarizarea artiștilor. —

Amănuntele publicate în ziarul „Clujul“ în legătură cu politica greșită de economii a Operei Naționale și Teatrului Național din Cluj, și-au găsit ecou pretutindeni, confirmându-se constatările. Astfel „Infrățirea“ a publicat zilele trecute un articol al dlui Carol A. Iahoda, în care articol se

susțin în cea mai mare parte constatările noastre în legătură cu politica greșită de economii,

care se continuă la Opera Națională din Cluj, încât s'a ivit chiar și ideea desființării acestei instituții culturale importante.

Direcțiunea Operei

a cheltuit foarte mult cu montarea pușinelor opere pe cari le reprezintă, dar a neglijat personalul artistic,

după cum am amintit. Astfel a cheltuit cu montarea operei „Carmen“ 350.000.—, „Lohengrin“ 250.000.—, „Tannhaeuser“ 150.000.—, „Samson și Delila“ 120.000.—, „M-me Butterfly“ 100.000.—, „Bajazzo“ și „Cavaleria“ 100.000.—, „Faust“ 50.000.—, „Bohema“ 50.000.—, „Tosca“ 50.000.—, „Lucefărul“ 25.000 lei, iar „Aaida“ 45.000.—, „Traviata“ 15.000 coroane, pe când de lefurile artiștilor nu se prea interesa. În aceste împrejurări au fost nevoiți să plece dela opera din Cluj talente, ca Teodorescu, Grozăvescu, Sterian etc. și dna Roman și desigur vor mai pleca și alții și nu au fost angajate talente, ca dr. Nasta etc., cari astfel au preferat să rămână în străinătate.

Vina evident, nu-i exclusiv a direcțiunei,

ci și a aceloră, cari au datoriat de-a întreținea Opera din punct de vedere material. Publicul este foarte puțin vinovat în lipsa de susținere a Operei, pentru că de obicei

Direcțiunea nu se îngrijește, ca să publice programul săptămânal al reprezentațiilor înainte cu câte o săptămână baremi,

cum face direcțiunea Teatrului Maghiar, care înțelege să și publice programul chiar și în ziarele românești, ca să se poată orienta publicul obiș-

Validitatea românilor

— Afacerile dela Primărie. —

— Nerespectarea legii de naționalizare. —

Cățiva factori principali dela Primăria orașului Cluj au început să și realizeze resurse de câștig prin averea orașului, încasând ilegal sume considerabile. Numai prin acest fapt ne putem explica nerespectarea legii de naționalizare, care prevede validitatea intereselor românești. Prin nerespectarea acestei legi unii mercenari

speculează în detrimentul românilor, acordând elementelor neromâne avantajii în schimbul unor favoruri personale.

Astfel ne putem explica faptul, că consiliul orașului a contribuit la favorizarea unor elemente neromâne în detrimentul românilor și chiar și al orașului, deși legea naționalizării prevede, că în toate afacerile sunt a se favo-

riza românii în primul rând. Unii factori principali dela Primăria orașului Cluj și alte localități însă au preferat favorizarea neromânilor, după cum am amintit, în schimbul unor privilegii personale. În astfel de împrejurări s'au închiriat chiar și unele localități comunale. În Cluj în astfel de împrejurări s'a închiriat și „Reduta“, Târgul de vite, localul „Elite“ și alte localități comunale. La unele figurează ca chiriași români, însă în înțelegere cu câțiva factori competenți dela Primărie, acești români numai cu numele sunt chiriași localurilor din chestie, pentru că chiriașii adevărați nu sunt români. Și politica aceasta de afaceri scandaloase se continuă și acuma. În baza acestei politici,

contrar legii de naționalizare a vieții economice române,

a fost somat și comerciantul român Ion Pop să și evacueze localul din Str. Vlahuță, colț cu Str. Regina Maria, pe care l-a închiriat dela comerciantul Jeney Ludovic la 1 Iulie 1922, plătinându-i 60.000 lei despăgubire pentru aranjament la predarea contractului, iar orașului oferindu-i o chirie anuală de 30 mii lei, deși conform legii chiriilor nu era obligat să i plătească, decât maximum 13 mii lei. Unii factori principali dela Primărie însă au uneltit, ca să nu se aprobe contractul comerciantului Pop, instalat în local deja de un an și astfel s'a aprobat un contract al Primăriei cu farmacistul Olariu din București cu o chirie anuală de 16 mii, deci cam jumătatea chiriei oferite de dl Pop. Acest Olariu însă n'are nevoie de local, după cum se poate constata din faptul, că a pretins dela dl Pop 25, apoi 30 mii lei, ca să renunțe la local. Prin urmare acest Olariu n'a fost în chestia închirierii localului, decât un exploatator al unui român și probabil, unelta intereselor personale ale unora dela Primărie.

De altfel mereu ne vin plângeri din partea meseriașilor și comercianților români, că

interesele române nu le sprijinesc unele autorități române atât de intensiv, ca cele streine;

încât suntem nevoiți să cerem ordonarea unei anchete severe, prin care

să se înlăture din posturi elementele, cari înțeleg să facă afaceri personale în detrimentul românilor

și să insistăm, ca și lucrările comunale și de stat, să se încredințeze prin concurs în primul rând românilor.

Sperăm, că dl Primar și dl Prefect vor lua dispoziții în consecință, ca buni români, având în vedere interesele românilor și statului, după cum se prevede în legea de naționalizare.

Sportive

Sportul se dezvoltă foarte frumos în România, în special cel de fotbal, încât românii încep să ocupe primul loc în sportul mondial. Astfel echipa „Victoria“ a bătut în Cluj săptămânul trecut cea mai puternică echipă evreie-maghiară din Budapesta, iar echipa „Universitatea“, plecată în tur nou prin străinătate, săptămâna trecută, după o știre neconfirmată a bătut în Paris pe francezii în fotbal obținând rezultatul 2:0.

Dintre echipele române astfel cea mai puternică încep a deveni „Victoria“ și „Universitatea“, ambele echipe ardelenice.

nuit a și alege din vreme reprezentațiile, la cari vrea să asiste. Această constatare se referă și la Teatrul Național, încât, după cum am mai susținut,

aceste instituții au nevoie de un director administrativ,

care să administreze mai cu pricepere finanțele Teatrului și Operei.

O altă greșală constituie forma, în care s'au urcat salariile artiștilor în ultimele zile, care urcare

nu s'a făcut după merite,

ci după intimități, creindu-se la operă o specie de favoriți în dauna câtorva talente. Această greșală trebuie îndreptată, iar chestia subvențiilor aranjată în proporție cu urcarea mijloacelor de trai.

De altfel vom mai reveni!

V.

PACE

*Un vis frumos e visul meu,
În care meditez mereu
Și care 'n amintiri m'altină,
Frământându-mă 'ntr'un gând,
Că 'n viața de neazuri plină
Nu vreau să vă văd plângând!*

*Eu nu port lanțul din părinți,
Blestemul cel de suferinți,
Și nici nu pot atâtea lacrimi
Da uitări 'n dreptul sfânt,
Atâtea grele, triste patimi,
Câte-avusem pe pământ!*

*Dar nu vreau nici, ca să distrug
Purtat de păcătosul jug,
În care lumea și-azi mai geme
La mormântul ei săpat
În care va cădea cu vreme
Jertfă vechiului păcat!*

*Eu nu vreau să v'aud mai mult
Blestemurile de demult
Și nici să văd, cum sorși fatale
Stăpânite de un dor
Se sbat în a vieții jale
Neînvinși, până mor.*

*Dar n'aleg arma cea de fier,
De care-atâtea vieți ne pier
În toată luptelor de moarte
De pe jalnicul pământ
Deși nu au în trista soarte
Nici doar loc pentru mormânt!*

*Viață liniștită vreau
Să aibă biet ce nemul meu,
Că-i dem de soartea mai de bine
Pentru care ofilit
În vremuri crude și haine,
Sângerând a suferit!*

V. Delacara.

Activitatea scandalului dela Camera de Comerț din Cluj

— „Antisemitismul” românilor. —

Camera de Industrie și Comerț din Cluj, Dumineca trecută și-a avut adunarea generală ordinară, în care, după raportul prezidențial și de gestiune, s'a aprobat noul buget pe anul 1924, fixându-se la 2.740.000 lei venite și 2.736.735 lei cheltuieli, deci un excedent de 3.264.08 lei. Camera de Industrie și Comerț cu această ocazie a hotărât să lupte pentru desființarea impozitului de 1%, pe care afacerilor, achitarea urgentă a datoriilor interne ale statului provenite din diferite furnituri, responsabilitatea F. R. pentru promptitudinea și găsirea transporturilor, încurajarea construcțiilor prin stat și comune, înființarea unui curs seral comercial public în Cluj, aranjarea unui târg de produse în Cluj în 1924 și reglementarea târgurilor anuale și săptămânale și concursul Camerelor de Industrie și Comerț.

Înainte de festival a avut loc un scandal foarte interesant, câțiva români voind să admită, ca să se inaugureze tablourile foștilor președinți ai Camerei, pe când tabloul M. Sale nu se inaugurat.

De altfel o fracțiune a cerut **înlăturarea tuturor tablourilor președinților neromâni din Camera de Comerț.**

Câțiva au admis, ca să rămână aceste tablouri comemorative, dar n'au voit să audă de inaugurarea tabloului foștii președinte Weiss, sub pretext, că

românii nu voesc să-i glorifice pe evrei prin comemorări.

Unii au căutat să dovedească imediat, că Weiss nu este evreu, ci marțar romano-catolic, dar zadarnic!

Scandalul acesta a provocat mari neînțelegeri și în rândul românilor dezlănțându-i în două tabere: una liberă și alta naționalistă.

Tabăra liberală îi acuză pe naționaliști, că

servesc interesele neromânilor,

pe când tabăra naționalistă îi învinuiește pe liberali, că

împiedică consolidarea vieții economice ardelenne.

Ori cum se prezintă situația, românii, ar trebui

să evite politica de partid, în chestii de interes național,

pentru că interesele române numai astfel se pot valida în viața noastră de Stat

Teatrale

Programul reprezentațiilor.

Teatrul Național și Opera Națională din Cluj, după mai multe târâgăneli, în fine a început să-și publice programul săptămânal al reprezentațiilor, după ce noi am accentuat în mai multe rânduri necesitatea publicării acestui program. Nu știm însă cât timp își vor publica conștiincios programul, dar noi insistăm și de data aceasta, ca să nu mai neglige publicarea programului și să-l trimită punctuos fiecărui ziar, ca și Teatrul Maghiar. Programul reprezentațiilor în săptămâna aceasta este următorul:

Teatrul Național:

Sâmbătă, 3 Noembrie: „Papa”.

Duminecă, 4 Noemv. matineu: „Gheorghe Lazar”.

Marti, 6 Noembrie: „Dușmanul Poporului”.

Joi, 8 Nov.: „Dușmanul Poporului”.

Opera Națională:

Duminecă, 4 Noemvrie seara: „Aida”.

Luni, 5 Noemvrie: „Cavaleria Rusticană” și „Pagliacci”.

Miercuri, 7 Noemvrie: „Tanhäuser”.

Vineri, 7 Noemvrie: „Mme Butterfly”.

Specularea populației

— „Zilele gratuite” ale firmei Dick. — Cine este Dick? —

Afacerile reclamagiilor de tarabă, și își evidentiază mărfurile primitive pe piață ca Dick cu „zile gratuite” nu pot rămânea neînregistrate, revoltând opinia publică. Mereu ne vin plângeri și proteste în această privință, încât trebuie să revenim asupra speculanților ordinari, cari exploatează publicul. Unele acestea ni-s'au plâns mai mulți funcționari de felul, cum sunt exploații la firma Dick & Fiul în str. Regina Maria Nr. 7. Această firmă își face reclamă, că acordă funcționarilor reduceri de prețuri la mărfuri, ca să-și atragă clientela. În realitate însă nu face altceva, decât

stabilește prețuri mai mari la câteva mărfuri primitive și din aceste reduce o anumită sumă, dar în așa fel, că aceste mărfuri inferioare totuș sunt mai scumpe,

ca în alte prăvălii.

Dick de altfel este obișnuit cu astfel de înșelări, încă de pe când

era zdrențer în Orăștie și în Turda, când și-a însușit și obiceiul de-a da mereu faliment.

Acum în Cluj și-a continuat obiceiul, căt chiar și în decursul revoluției a dat câteva falimente. Dick numai sub regimul românesc a început să-și continue mai în mare afacerile, făcând negoț totodată și cu valuta. Din acest

motiv n'a schimbat cu ocazia retragerii coroanelor, decât numai câteva milioane.

În afacerile cu valuta de altfel

l-a condamnat și Tribunalul din Cluj să achite 715 milioane coroane,

pe care le-a împrumutat dela un comerciant vienez pe câteva zile și căruia nu i-le-a restituit nici acum, după câțiva ani. Un nou ram de afaceri scandaloase de speculă și-a mai însușit Dick în ultimul timp, tot sub regimul tolerant al românilor, închiriind o mulțime de localuri și locuințe pe un preț exagerat de speculă. Printre multele-i afaceri de acest soi este și specula, pe care o exercită cu localurile în special în Piața Mihai Viteazu edificiiu primăriei.

Localurile aceste Dick le-a construit primitive exclusiv pentru speculă, încasând filodorme și chirii exagerate și nepermise.

Primăria în tot cazul, n'ar fi trebuit să ia în primire dela Dick acest edificiu primitiv, ci să-l oblige să construească un edificiu solid, în schimbul privilegiului primit. — Dar vom reveni!

M O L - D.

Bronz și Aramă roșie rămășite, cumpăr ori ce cantități. Plătesc bine, oferte la Librăria Anca Cluj Piața Unirii.

INFORMAȚIUNI

— **Magnații unguri își continuă politica de duplicitate căutând să uneltească contra statelor succesoare prin diferite mijloace.** O astfel de uneltire este și acea, prin care, după zările bulgare contele Apony însoțit de colonelul ungar Tannos a plecat în Spania unde se găsește actualmente fosta împărăteasă Zitta a Austriei, sfătuiind pe fosta suverană să primească propunerea făcută de ex țarul Ferdinand al Bulgariei de a o lua în căsătorie. Contele Apony va căuta să convingă propunerea, a „consolida spiritul dinastic” în Ungaria.

— **Casa școalelor,** dorind să organizeze cinematografe în școale a cerut dela diferite case franceze, germane, suedeze și italiene oferte de aparate cinematografice pentru proiecțiuni fixe și filme instructive și educative în valoare de un milion.

— **Ziua de 1 Decemre, va fi sărbătorită în anul de față în chip deosebit, intru pomenirea hotărârii dela Alba-Iulia, când s'a făcut unirea Ardealului cu România-mamă.** „Asociațiunea” stăruie prin o circulară, ca **Despărțimintele ei să pregătească sărbări potrivite pe acea zi. Despărțimintele și fac pregătiri.**

— **Comisia de delimitare a frontierei lucrează mai departe în Sighețul-Marmației.** Profitând de prezența ei în acel oraș de frontieră, o delegație de români s'a prezentat cerând oarecari rectificări de frontieră, așa ca să revină României o întindere de teren, în care se află pământurile locuitorilor din Maramureș.

— **Ministerul de războiu a făcut cunoscut celui de agricultură, că în mod excepțional aprobă amânarea încorporării tinerilor proveniți din școlile inferioare de agricultură, cari cad în prevederile art. 53 din legea recrutării, aflați în ultimul studiu, dacă aceștia vor înainta cereri cercurilor de recrutare respective.**

— **Între guvernul român și jugoslavau s'a încheiat următorul acord în chestiunea delimitării frontierei bănațene:**

România primește orașelul Jombolea și comunele Cristur, Baba-Veche, Comlaus, Cheica, Uivar, Bătrână, Cioca, Jamul Mare Latunas și Ciorda. Se recunoaște României proprietatea asupra insulelor Ada-Kalek și Moldova Nouă. România cedează Jugoslaviei o întindere de câteva sute hectare cu comunele Modos și Pardani.

— **Ziarul săsesc „Kronstädter Zeitung” din Brașov cu ocazia rechizițiilor de locuințe a îndemnat populația săsească la nerespectarea hotărârilor aduse în această privință pentru încartiruirea militarilor și funcționarilor Statului.**

Avocații din Deva au hotărât înființarea unui barou avocațial pentru regiunea Deva încredințând cu organizarea acestui barou pe dl. dr. Virgil Olariu, președintele Tribunalului din Deva.

— **Învățătorii sunt ferm hotărâți, că întrucât nu li se urcă salariile vor demisiona individual. Funcționarii de asemenea sunt în această situație critică.**

— **D. Tancred Constantinescu,** noul ministru de industrie și comerț care, cum se știe nu e membru al Parlamentului, va candida la circ. Bihor în Ardeal.

Ziarele aduc știrea, că guvernul bulgar a pretins dela cel român o sumă de 1 1/2 milion leva, adică aproape 4 milioane lei, pe cari Stambolinsky, fost ministru țărănist bulgar, i-ar fi acordat în mod ilegal unor țărăniști din România pentru propagandă. Guvernul român însă a îndrumat guvernul bulgar să-și ceară pretenziunile dela țărăniștii, cari au primit suma.

— **Societatea „Văduvelor Eroilor din Războiul 1916—1919”,** persoană morală și juridică invențională de Stat care se ocupă cu ajutorarea văduvelor sărace de războiu, intenționează înjgheburarea unei filiale cu sediul în Cluj. În acest scop e necesar să-i garanteze concursul 4—5 dame văduve de ofițeri, cari să formeze biroul filialei în calitate de presidentă, vicepresidentă, secretară, cenzoră, etc. și cari sunt în stare a conduce biroul, sacrificând zilnic 2—3 oare în acest scop. Membrele biroului vor fi dotate lunar cu circa 1000—1000 lei de persoană, astfel că câștigă și un ajutor bănesc. Cari doresc să ocupe aceste posturi să se adreseze suborganizației I. O. V. Prefectura Cluj camera No. 39.

— **În mai multe rânduri am făcut amintire despre târgul de Crăciun ce vrea să-l aranjeze Camera de Comerț și Industrie.** Preziidiul Camerei în chestiunea aceasta a ținut o consfătuire, la care industriașii prezenți în număr mare, au declarat cu unanimitate, că aprobă idea aceasta a Camerei și vor lua parte în număr complet la acest târg.

— **Direcțiunea Teatrului Național a fost încunoștiințată de către Ministerul Artelor că marea noastră artistă Agata Bârsescu va da două reprezentațiuni și în Cluj în zilele de Joi 6 și Vineri 7 Decembrie 1923 cu piesele Medeea și Sapho.** Publicul clujan, are fericita ocaziune de a sărbători pe marea noastră artistă, care ne-a dus scumpul nostru grai până în depărtata Americă.

— **Școalele militare vor depinde direct de marele stat major.** Programul acestor școli va fi întocmit în conformitate cu funcționarea școalelor aliaților.

S'a stabilit că școala de război să pregătească pentru eventualitate de mobilizare, pe lângă ofițerii din diferite arme și ofițerii superiori și generali.

— **Consulul cehoslovac din Cluj, d-l Jirasek a fost invitat să ocupe o catedră de limba cehă la Academia comercială din Cluj.**

— **Marele nostru maestru George Enescu cu concursul d-lui N. Caravia (pianist), va da Sâmbătă, 17 Noemvrie 1923, crele 9 seara, un singur concert extraordinar de vioară la Teatrul Național.**

PROGRAM:

1. Haendel: Sonata re major (4 părți).
2. Beethoven: a) Romanța sol major. Vitali: b) Ciacona.
3. Saint-Saëns: a) Concertstück la major. b) Introduction et Rondo Capricioso.
4. Kreisler: a) La Precieuse Couperin. b) Sicilienne et Rigaudon Francoeur. c) Variations sur un thème de Corelli Tartini.

Nu ne îndoim că publicul din Cluj va face o primire triumfală marelui nostru maestru.

Biletele se găsesc la „Librăria” Alexandru Anca:

Redactor responsabil:

V. I. Moldovan.

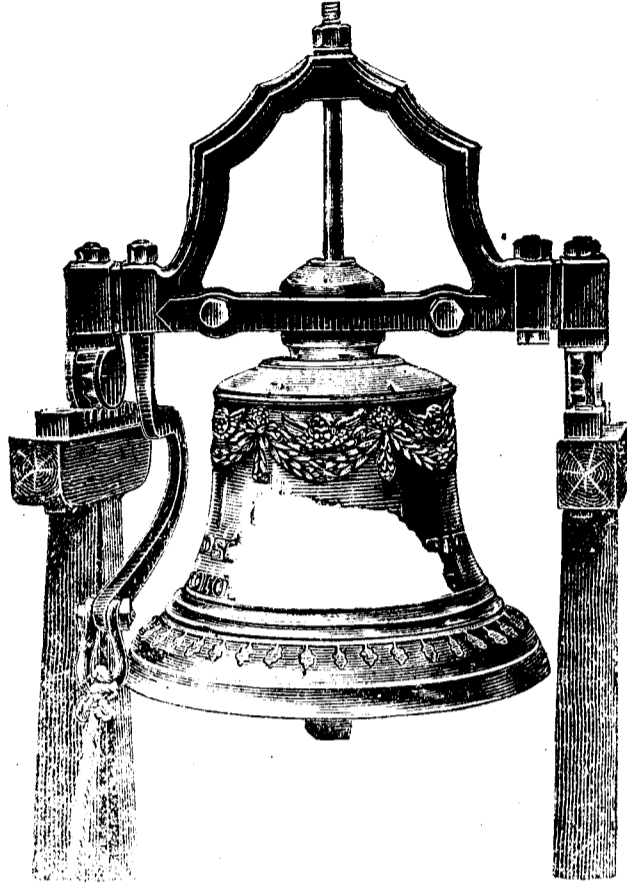
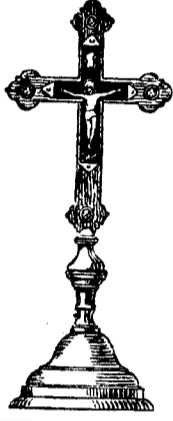
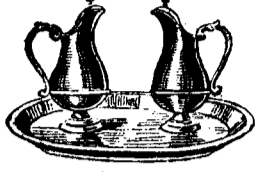

Fabrica română ardeleană de clopote patentate și Ornate Bisericești

Alexandru Anca, Cluj

1870

Distins cu medale de argint și mai multe diplome

Unica fabrică în țară, care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrasofszky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite expoziții. Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani. — Înainte de a face comandă ori unde, cereți informațiuni și oferte de prețuri dela fabrica noastră. Veniți, Vedeți și vă convingeți.

Az ország egyetlen gyára, amely szabadalmazott harangot készít kitünő minőségben az Andrasofszky receptje szerint, mely több kiállításon volt arany ezüst érmmel kitüntetve. Tartósságáról több évi felelősséget vállalunk. Mielőtt bárhol rendelést tenné, kérjen felvilágosítást és ajánlatot gyárunktól. Jöjjenek és győződjenek meg.

Domni Advocați și Judecători!

Comandați urgent dela **Librăria Anca, Cluj**

„Legea de execuție”

cu prefață de Dr. Stefan Laday. Prețul Lei 65.—

„Vademecum” juridic

român—maghiar de Alex. Balázs. Prețul 60 Lei.

A apărut în ediția Camerei de Comerț și Industrie Cluj.

Explicarea Nouilor legi de impozite

din care fie cine pricepe clar dispozițiile legii și își poate socoti simplu darea din 1 Aprilie 1923. Prețul unui exemplar face 3 Lei.

Noua Lege a chiriiilor

Prețul unui exemplar face 5 Lei. Să află la Librăria Anca, Cluj.

In atenția femeilor!

A APĂRUT

în editura Librăriei Anca Cluj, îndrumarul doctorului gynecolog Grigoriu intitulat **„Cartea Moașelor”**. Fiecare femeie trebuie să-l consulte zilnic, căci cuprinde sfaturi pentru îngrijirea femeii și a copilului înainte și după naștere, noțiuni generale asupra sănătății familiei tuturor îngrijirea boalelor femești cu 130 fotografii femești explicative.

Prețul 120 lei, plus 5 lei porto, care sumă se trimite înainte.

Megjelent! a Kolozsvári Keresk. Iparkamara kiadásában

A legujabb Adótörvény magyarázata

melyből mindenki világosan megérti a törvény rendelkezéseit és kiszámíthatja adóját 1923. Április 1-től. Egy példány ára Lei 3.

Legujabb Lakbérleti törvény

Egy példány ára Lei 5. Kapható Anca könyvkereskedésbe Cluj.

Prețime!

Nou Apărut!

Predici la morți

de I. Marga

1 expl. 35 lei. Se află la Librăria Anca Cluj.

A apărut de curând în editura Librăriei

Alexandru Anca Cluj

și se află de vânzare următoarele:
Piese teatrale și Poezii

- * „A fost odată” (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu 10.—
- * „Doamna mea” „ 1 „ „ „ 8.—
- * „Dușmanii” „ 3 „ „ „ 10.—
- * „Pentru patrie” „ 4 „ „ „ 10.—
- * „Nevasta mea fie îngeri cu ea” (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — — — 10.—
- * „Fiecare cu a lui” (comedie 3 acte) de A. Șerbănescu-Buzău — — — 20.—
- * „Oglinda fermecată” (lirică 4 acte) de I. Jasinsky 10.—
- * „Inima mea” (cântece populare) — — — 10.—
- * „Imnuri Românești” (cântece naționale) — — — 5.—
- * „Ecouri” de Tr. Dumbrava — — — 5.—
- * „Umoristice” (Glume) de Costi — — — 8.—
- * „Versuri din Răsboi” (poezii populare) — — — 5.—
- * „Iubirea” (notă muzicală) pentru Pian și voce — 15.—

Diferite:

- Dicționar român—maghiar — — — 5.—
- Carte de visuri — — — 10.—
- Observări critice dela adunările învățătoarești de I. Pavelea — — — 5.—
- * Istorie și Fantazie nouă evoluții în istoria românilor de I. Pavelea — — — 10.—
- Scrisori de iubire după mai mulți autori — — — 5.—
- * Nenorocții (roman) de A. Șerbănescu-Buzău — 5.—
- Trepeticul (expl. semnelor) — — — 3.—
- Numirea nouă și veche a străzilor orașului Cluj 6.—

Cele cu semnul (*) sunt nou apărute.